

Rok 1954.

Počátek

během

roku

u

Na počátku roku mrzlo, (mrázy kolem 18° ;) v polovici měsíce slabá obleva, pak zas trvala zima (27. I. mráz přes 20° , 5. II. bylo -17° , mrzlo celý den). Ve studnách bylo málo vody, zamrzaly vodovody i studny. Sníh padal 7, 12. I., 3. a 8. II., ale málo. Pole byla sotva zakryta. V polovici února se zima zmírnila až k nule, pak zas přituhlo. 22. II. je -16°C , při jasném dni mrzne. 23. II. se zamračilo, ale v noci je zima až -15°C . V březnu se pomalu otepluje, 22. III. je 12 až 13°C , a to už se pracuje v poli. Dne 25. a 26. mírně prší - první jarní dešť. Menší deště se opakují 3., 4., 6. a 7. IV. Dne 10. IV. je chladno, v noci mráz, 15. prší, chladno trvá i v velkonociích, (18-19. IV.), 20. IV. padá sníh. 23. se vyjasňuje, noční mrázy trvají do 28. IV. Koncem dubna se otepluje a začínají se sázet brambory a řepa. 4. a 6. V. pršelo, 9. první bouřka s deštěm, 12. ochlazování, 15. mráz. Brambory už jsou zasázené. Dne 21. V. ještě chladno, pak

se otepluje, přišly bouřky s deštěm, což trvalo do konce měsíce. 7. VI. přišlo a ochladilo se, nato následuje oteplení, bouřky, 17. dešť, 19. bouřka s deštěm, 21. teplota dosahuje 30°C , 22. VI. při bouřce dešť a kroupy. Koncem měsíce ochlazení, 28. trochu prší. Sena se suší od polovice června a dost na ně přišlo. V neděli 27. VI. vyhlásil ONV pracovní povinnost na sušení sena. Odbočka čs. červeného kříže v tu neděli sbírala namel. Koncem měsíce ochlazení, 28. trochu prší. Dne 30. VI. po poledni bylo zatmění slunce, dobře pozorovatelné.

Července přinesl časté deště. Ihned 1. byly 3 bouřky a 3 lijáky. Pak je chladněji, ale prší i 2., 5., 7. (bouřka), 8., 11., 15. (přehánky), 18. (bouřka) a 19. VII. Dne 11. VII. se hledala mandelinka. — Po 25. VII. se pomalu otepluje. —

24. července zeměd. družstvo počíná sít řito, samostatní rolníci v některý den později; na plno se žně rozvinuly až v srpnu. To bylo, hlavně v druhé polovici měsíce, tepleji, občas přehánky (7., 10., 11., 15. a 22.), které však netrvaly dlouho. Po 22. VIII. zůstaly na poli jen ovsy, a většina obilí byla vymláčena. U č. 79 (u železného mostu) se mlátilo už 2. VIII. Noční žňové hlídky od 24. VII. a občasné

polně

práce

zpravodajství obecním rozhlasem byla zaručena jako jiná léta. — Vymlaty zklamaly, nejvíce u řítá. — Ihned po žních se sušily stávy, první týden v září skončily. 2-5. IX. jasno a teplo, až 28°C. Dne 12. IX. po delším čase trochu napršelo. Bylo už sucho; 20. IX. večer bouřka s deštěm, i po oději malé přehánky, 27. IX. a 1. X.; 2. X. větší dešť, 3 malý mráz. Také 7. X. trochu prší, 10. mráz. Ve dne slunečno.

Brambory se dobyvaly od 13. září až do října. Národní směna 10. X. (pro KSC^o povinná) pomáhala jednotn. zemědělskému družstvu s bramborami v trati na padečkách.

Kolem 17-20. X. teplo až 20°, pak se ochlazuje, 25. a 28. trochu prší, trvá klidné počasí.

S subrozkou byli rolníci hotovi do 25. X., družstvo koncem měsíce. Oximy byly zasety včas. — Kolem 7. XI. mrazy, 10-11. XI. poprchává, 15. první sněhové přehánky, od 18. do 26. řada mrazů až 10°C. Koncem měsíce mrazy povolují, 1. XII. slabě prší, 7. a 8. sněží, ale sníh roztává v následujících dnech. Sněží i 22., 23., 25. a 26. XII. Dne 27. a 29. pršelo a sníh zmizel. Až 31. XII. byl mráz.

V celku dlouhá zima, až do července dost srážek, chladné léto, dost teplo a suchý podzim a zas brzo zima. Úroda prostřední, zklamaly vymlaty obilí, nejvíce u žita. Bramborů na počet dost, ale byly malé a požrané od pornav. Ž ovoce byla jablka a dost švestek, které však byly napadeny nějakými chorobami (byly černé - „padla na ně ruda“). Část švestek majitelé zahrad naložili na slivovici. Pařila se většinou v Biskupicích (loni v Borotíně).

Dne 29. a 30. VI., 11., 26. a 27. VII. byly hledačí dny na mandelínku bramborovou. Všichni občané (z každého domu jeden) vypravili ke hledání. Také majitelé bramborových kultur byli činní z od povědmi za prohledání svých polí. Mandelínka se nenašla, a celá akce skoe mezi lidem se nebere příliš vážně.

Mande-

linka

Místní nár. výbor konal během roku 7 schůzí. V únoru se členi MNV. nesešli (bylo mnoho nemocných).

Místní

Na schůzi 15. IV. oznámil předseda, že na dokončení stavebních prací na zámku (jako na památkovou údržbu) uvolnil KNV 15.000 Kč.

nár.

Do plánu investic obec navrhla silnici k Úsobrně přes náves a zahrady u č. 52

výbor

a cestu Chmelu'kem k Pile s mostem přes potok, do akce 5. M část kanalisace na Račanech, úpravu cesty na Utráx a úpravu, ev. nadstavbu kulturního domu.

Ustavem Dne 26. V. byla ustavující schůze MNV v obřadní síni. Přišli i zástupci K. S. C., - M. A. V. N. F., výboru žen a za ONV Fr. Parolek.

MNV Schůzi zahájil dosavadní předseda. Po uvítání se zmínil o výsledku voleb, o politické situaci, o zasedání svět. rady míru, o konferenci v Berlíně a o příspěvku voleb k udržení míru. Pak předsedkyně podle stáří Jos. Hlublíková řídila schůzi. Po zprávě mandátní komise, která zasedala vedle, přítomní schválili platnost voleb. Zástupce ONV Fr. Parolek přečetl formuli slibu a na to všichni odpověděli: slibuji. Po zahrání hymny každý člen zněni slibu podepsal. — Při volbách pak zvoleni: předsedou Fr. Karafiát (který dále řídil schůzi), tajemníkem Fr. Podlehl a dalšími 3 členy rady Jan Divr, Zof. Pardiřková a Lud. Schneider.

Komise Na návrh rady zvoleny tyto komise: zemědělská (Jos. Valenta č. 103, Fr. Slavíček, Anna Jexábková, Jan Drépal, Alois Parolek), finan-

ině rozpočtová (Hrbata Ferd., Zoubek Frant., Šnobl Alois, Mlček Jan č. 243, Jarošová Milada), kulturně výchovná (Vlček Jos., Růžská Jos., Dosedla Jar., Kocman Lubomír, Kučera Václav), sociálně zobra-
votní (Hlubíková Jos., Kříkl Alb., Vykydal Vilem, Seidl Jan, Příkrýl Rud.) a hospodářsko-technic-
ká (Fojtek Frant., Langer Josef, Vrba Frant., He-
drouček Jaros., Škrípová Emilie).

Jak za MNOV NF Ed. Popelák a na to i
zástupci ostatních organizací přáli novému
nár. výboru v práci mnoho zdaru.

Fr. Karafiát jako zástupce ONV ocenil prů-
běh schůze, připoměl členům jejich povinnosti
s právem, aby se práce dařila.

Dne 21. VII. MNOV. schválil zřizovací plán, který
vypracovala zeměd. komise a schválila rada.
Sdělen stav hospodářských zvířat a zjištěno,
že do plánovaného stavu chybí kováři dobytka.
Výsledek sčítání domácích zvířat 1. VII. 1954:

Druh	Plán	Stav
skot	475	458
z toho krávy	272	261
prasata	630	646
z toho prasnice	52	52
koneř	78	78
kozy	540	523
slepice	2684	3048

Finanční referent F. Šebata sdělil, že za I. pololetí dosáhl M.N.V. 614% plánovaných příjmů, takže je mezi nejlepšími obcemi v okrese. Vydatím čimlo přes 21% z rozpočtu.

Na opravu cest, poškozených vodou po deštích, dostala obec od ~~M.N.V.~~ M.N.V. 2.200 Kč. V této schůzi i v následující 18. VIII. jednal nar. výbor o práci výboru žen, o níž se zajímal i M.N.V.

Dne 15. září jednal M.N.V. o plánu podnikmích prací zemědělských. Práce na poli byly skončeny včas.

Pro schůzi 20. X. byl už připraven rozpis zemědělské výroby na r. 1955. Rozpis osevních ploch se týkal jen technických plodin, ostatní si zemědělci zasejí sami podle svých poměrů a dodávkových výměrů. — Zjistěno, že k 1. X. ještě chybí do plánu 14 kusů skotu. M.N.V. vcelku uznává, že předepsaný stav dobytka je pro obec vysoký.

Dne 24. XI. věnována značná část bytovým záležitostem (opatrování bytů), jichž si M.N.V. všiml i jindy (21. VII., 18. VIII.).

V schůzích M.N.V. pravidlem sledoval politické nálady domácí i zahraniční. —

Práce rady žen spočívala v různých drobnějších činnostech. Na jaře členky

navštěvovaly zemědělce a pobírely k většímu do-
dáváním mléka. Vydobily agitacní středisko
před volbami. Pomáhaly při polních pracích
hlavně JZD. o žních a na podzim. Organiso-
valy školáky na trháni heřmáčku. Zúčast-
ňovaly se schůzi MNV. a pod. Dne 29. X. byl zvolen
výbor rady žen v novém složení. Stalo se
tak na schůzi MNV, do níž kromě členů byli
pozváni i zástupci organizací a mnoho žen.
Letkem byly přítomny 52 osoby. Členkami výboru
se staly: Kvapilová M. (předsedkyně), Jerábko-
vá A., Krajčková A., Vchranová A., Škřípková
Em., Hedroutková A., Houtná Hel., Peková Ter.,
Římská Jos., Souralová Jiřina, Štěpánková A.,
Jarošová Mar., Divrová Mar. a Divrová Edeltruda.

Na budově zámku byla opravena
západní strana a u severní byla odkopána ze-
mě tak, aby přízemí v těch místech nebylo pod
okolním povrchem.

Pokračovalo se v úpravě nádvoří zá-
meckého, a to ve stavbě dlážděné cesty. (Praco-
vali 2 řezbáři.) Po spotřebování materiálu,
který byl k dispozici, (dlážděných kostek,) práce
ustala, ačkoliv nebyla dokončena.

Od 1. I. 1954 byli v obci ustanoveni 2 řez-
báři. - jeden jako hrobář (tomu se započítá-
valo 0,6 pracovního dne denně) a jeden na

úpravy

u
zámku

udržování komunikací (tomu se denně započítávalo 0,4 pracovního dne). Platil je OKV. Práce na cestách i jiné práce po obci bylo dost.

Vodovod

Na stavbě vodovodu se nepokračovalo. Pomyšlelo se na úpravu cesty od č. 79 (u železného mostu) po levém břehu potoka proti vodě k č. 60. Trasa byla přede změni vytyčena, ale k úpravě nedošlo.

Oprava

elektr.

sítě

V říjnu se počalo s rekonstrukcí místní elektrické sítě, hlavně ve vnitřní obci a ve směru do dvora (pro JZD). Se silovaly se dráty, a často se měnila i poloha vedení. Práce trvala do konce ledna r. 1955. — Současně se elektrické vedení prodloužilo k č. 290 (směrem k Jevičku). Nyní jsou zásobovány elektrickou a jaraměřičké samoty kromě hájenky „na masivě“ (u silnice k Lubňovu).

Novo-

stavby

Na parc. č. 127/1, určené k zastavění, pokračovalo se ve stavbě rod. domu, rozestavěného od loučka, (Batelka Ludvík), a započal a dokončil se další obytný dům (Gloc Alois). Tento dům se stavěl s podporou státu. Dostal popisné č. 349. — Další rod. dům na vlastním pozemku u silnice k Jevičku stavěla

Hrazdivová, bytem v Jevíčku.

Na podzim opravovaly se (senlovaly) železniční mosty na trati k Tel. Opatovicům, ležící mezi silnicemi k Jevíčku a k Opatovicům.

Železniční

mosty

Vodovod je sice rozestaven, ale v práci se nepokračuje. Občané namnoze se nepokojí naději na jeho dokončení, ale starají se o vodu sami jak mohou. Tak i občané na Stráži. Neodradil je neúspěch při hloubení studny na Kalvarii, a začátkem února dali se do kopání studně. V jihozápadním rohu parc. čís. 1841/1, jak učili proutkaři, pár kroků od dosavadní mělké studny, počali v permském slepenci (t. zv. červenice) hloubit studnu v celé šíři. Pomocí stlačeného vzduchu vrtali 5 díř v profilu a odstrělovali. Odstrělený materiál vytahovali rumpálem. Pracovali ženy i starší lidé a také zaměstnaní muži po návratu z práce večer při světle. Po pěti nedělích byli v hloubce 38 m. Už skoro váhali, mají-li v práci pokračovat. Až 15. března pozdě večer vrták asi po 40 cm vrtání vrátil do prázdna a z díry vytryskla voda. Poznalo se pak, že pro Stráž je jí dost. To hlavní tedy bylo. Jakost vody byla vyšetřena (vzorek odebral MUDr. Lang z ONV v Mor. Třebové).

Studna

na

Stráži

Další práce se zdržovala pro nedostatek

stavebního materiálu. Práce se ale v létě a později zřídil u cesty na Kalvarii na parc. č. 1333 vodojem asi na 8 m³ vody (z betonového zkušiči $\phi 2$ m), položilo se potrubí vylučné od studny k vodojemu ($\phi 65$ mm) a potrubí zářobovací po Stráži až k č. 170. ($\phi 60, 50$ a 40 mm). Objednalo se ~~potrubí~~ čerpadlo v dutině. Na podzim a během zimy si Stráženiště připravovali domovní přípojky.

Práce se konala pod firmou krajského vodohospodářského úřadu, odbočky v Mor. Píbové. Tam ovšem říkli hned na začátku, že nemají lidi. Práce se tedy vykonala svépomocí a zdarma. Láťka, která byla k dispozici v obecním rozpočtu, se dala na materiál, ale nestačila. Nějaké další peníze se získaly přesunem položek, které měl vodohospodářský úřad pro jiné obce, kde však nedošlo k zamýšleným úpravám (hlavně studni). —

Kompresor na vzduch zapůjčilo braxení bystrin z lomu za Urobnem, elektromotor byl od Jo. Týmětala (č. 79). Odstrěloval a za práci odpovídal Fr. Fojtek č. 170.

Osmiletá střední škola měla před prázdninami 9 tříd - u VIII. byla pobočka. Po prázdninách r. 1954 bylo 8 tříd a do nich

chodil 231 žáků.

Od 1. ledna odešel do penze uč. Jar. Fidler, a místo něho nastoupila uč. Božena Kabátová, která přišla z M. Třebové. Po prázdninách byl přeložem prof. Fabian Špidla, a ustanovena uč. Dana Jurnečková (roz. Inášelová z Nov. Dvora), která před tím učila ve Vel. Opatovicích. Měla mateřskou dovolenou a proto do konce roku nenastoupila. Od 15. V. následkem onemocnění neučil Kar. Hartl.

Písemné závěrečné zkoušky byly dne 14. a 15. června, ústní 21-25. června. Podrobilo se jim 49 žáků. — Ve školním sporech (šk. r. 1953-4) byla škola na 7. místě v okresě, (mezi osmiletkami byla první) a získala III. cenu - 100 Kčs v knihách. Žáci pomáhali jednotnému zem. družstvu jednotit řepu, mčít plevel a dobývat brambory. Pokračovali ve sběru starého železa, textilu, papíru.

Po odchodu J. Fidlera se služby se uvolnil být v t. z. v. staré škole. Poněvadž zdivo bylo vlhké, nynější ředitel školy se do bytu nenastěhoval. Z jednoho pokoje se zřídila vytápěná školní jítkna, z druhého pokoje kabinet.

Pionýrská organizace byla za úspěšnou čin-

Osmi-

letá

škola

.x.

most na okresním pionýrském slétě v Mor.
 Třebové odměněna pionýrskou putovní vlajkou
 (dne 9. V. 1954). Pěvecký pionýrský soubor získal tam I. cenu.

Materiška

Materiška škola měla zapsáno 65 dětí ve 2 odděleních. Navštěva byla průměrně 45-48 dětí. 25 dětí ve škole obědňovalo. Ředitelka školy A. Fojtková měla od 14 května materiškou dovolenou. Dne 15. května nastoupila na školu uč. L. Gottvaldová a od 15. října uč. J. Horčáková.

škola

Knihovna

Obecní knihovna měla v r. 1953-4 2450 svazků. Vypůjček bylo celkem 5082, čtenářů 97. (Výkaz týká se doby od podzimu 1953 do jara 1954.) Knihy půjčuje v místnosti osvět. besedy (u Hrudů č. 34) uč. K. Vystavěl.

1. máj

V neděli 25. dubna byli občani pozváni na oslavu 1. máje. Iraz účastníků oslavy byl u hostince Hrudova a po 8. hodině odesel průvod s prapory a obrázky státníků do Jevička. Účast v průvodu byla slabší než jiná léta - část účastníků odešla do Jevička sama. - Bylo mokro, zamračeno, až odpoledne se jasnilo. Večer byla taneční zábava na Kalvarii (pořádal SČM.).

Dne 28. X. byly na veřejných budovách prapory - byl však pracovní den. Pracovní klid byl přeložen na 30. X.

28. X.

Divadla a podobné:

Divadla

14. března: Div. představení Lidový král zakrála osvětová beseda z Trnávky.

30. května: Gardina roba od Preisové - zakráli ochotníci z Rychnova.

15. června: Křelov: Modní obchod, a

16. června: Kaňka: Inkouřt Alfons, hrálo Vesnické divadlo z Prahy, které rovněž uspořádalo 2 dětská představení:

15. června: Pohádky Bož. Němcové a

16. června: Zmoudření ševce Fanfnocha.

21. června: Hospůdka u Markytky. Hrálo sdružení Mír z Mor. Třebové.

26. září: Extráda „Cesta kolem světa“ (v osvět. besedě. účinkoval soubor odevních závodů Jiřího Wolke.

5. prosince: Tamburašský koncert. Provedl hudební odbor Sokola v Lipové (v kult. domě).

Přednášky:

Přednášky

21. ledna: Dr. Adamec: O chorobách hospod. zvířat.

22. ledna: Dr. Tajovský z Mor. Třebové: O infekčním zlatence.

20. října: Dr. Luk, primář z M. Třebové:
O předcházení nemocem krku, uší, nosu (v kině).

19. listopadu: „Vítězové nad přírodou“ (v
osvětové besedě).

11. května: Dr. Šlonka a dr. Baštář: před-
náška na tema: Hovory s lékaři (v osvět. besedě).

Taneční zábavy:

Zábavy

9. ledna: Ples DŠO Sokol na Kalvarii (111).

23. ledna: Taneční zábava civilní obrany
z Nov. Dvora u Lústru (uč. č. 20).

20. února: Ples hasičské jednoty u Horáku (106).

27. února: Maskarní dozvuky odbočky
ČSM. u Horáku. (uč. č. 429)

6. června: Taneční zábava hasičské jedno-
ty na Kalvarii (uč. č. 429).

24. VII.: Taneční zábava ROH skláren výrobn-
ských u Lústru (uč. č. 25).

31. července: Karneval odbočky ČSM na
Kalvarii (uč. č. 237).

14. srpna: Karneval DŠO Sokol na Kalvarii (264).

19. září: Poutová zábava hasičské jednoty
na Kalvarii (uč. č. 230).

2. října: Vinobraní odb. ČSM. na Kalvarii (65).

31. prosince: Silvestrovská zábava hasičské
jednoty u Horáku. —

Prvním náznakem blížících se voleb byla schůze v osvětové besedě (dne 4. února) – diskuse o návrhu zákona o národních výborech.

Dne 17. března večer zahájilo činnost informační středisko pro volby do národních výborů. Bylo umístěno v osvětové besedě. Ve službě informací se střídali členi učitelského sboru. Dne 26. III. byla tu volební schůze. Předseda MNV vyložil, co se zatím stalo po stránce správní a předseda ONV Klouda mluvil o politické stránce voleb, o jejich demokratickosti. (Přítomno přes 80 osob.) – Jmenování funkcionářů do vol. komisí a pod. rozeslal MNV dne 26. III.

Volby

do

národ -
ních

Obvod pro volbu do MNV měl číslo 88 a sídlo v Jaroměřicích. Tvořili jej obce: Bzděčí u Tmářky, Biskupice, Bohdalov, Březinky, Hartinkov, Chornice, Jaroměřice, Pečíkov, Petruvka, Radkov, St. Rovně, Lubňov, Uhlřice, Ulněrázka, Úsobrnov, Víska, Vranová Lhota, Vranová, Vrážné a Vyzoká.

výborů

Pro volbu do ONV tvořily Jaroměřice (vlastní obec) obvod č. 30 a Lubňov s jaroměřickou osadou Nový Dvůr obvod č. 31.

Pro volbu do MNV byla obec rozdělena

na 14 obvodů, které zvolily 14 členů MNV. Každý obvod měl zástupce ve volební komisi. Předsedou byl Tom. Luján č. 97.

Příběh

Kandidáti byli označeni občany v sobotu 10. dubna na schůzi voličů v osvětové besedě. Kandidáti sami se představili ve čtvrtek 6. května v kině. Tu promluvil kandidát do MNV Laštůvka. (Přibližná účast 10. IV. ... 100, 6. V. ... 200 osob.)

volební

Ředitel osvětky Otta Milar (ak. malíř) nakreslil tužkou portréty kandidátů do MNV. Byly za obvyklých informací střediska a občane si je se zájmem prohlíželi.

kampaně

Volby se konaly 16. května v osvětové besedě. Ráno už od 6 do 1/27 hod. hrál obecní rozhlas. Na veřejných budovách prapory, v oknech podobné praporky, které dodali školáci. Volební místnost venku i uvnitř ozdobena chochojím, což provedli hlavní záci se svými učiteli. Před volební místností kolem 11. hod. hrála kapela. Večer byla u Horašků taneční zábava. (Líšné výsledky voleb jsou na str. 99.)

Dne 22. X. byla schůze voličů v kině, na níž o volbě do národního shro-

mařiděm referoval zastupce okresního akčního výboru z M. Přebové. Dne 13. XI. byla v ověřovací besedě volební schůze k volbě do národního shromáždění, na níž volební projev přednesl kandidát Adolf Němec ze Star. Města. Volba se konala 28. XI. v ověřovací besedě. Ve vol. seznamech byli zapsáni 984 voličů, na voličské průkazky volilo 13 voličů, volby se zúčastnilo 997 voličů (ani 20 voličů bylo neověřeno doma). Platných hlasů bylo 976, neplatných 21, škrtnuto 64, pro kandidáta odevzdáno 912 hlasů.

Jednotné zemědělské družstvo hospodařilo na 154 ha, členi měli kromě toho 1287 ha zahradničky. Úroda na polích v celku slabší, (mezi družstevním obilím nejslabší pšenice) jak to odpovídalo povaze roku. Družstvo zaselo obilí úžkerádkové, 10 ha (z 13 ha) zasázelo hrázdové. Část bramborů, pod nádržími u luk, trpěla morkem a nevydávila se, ostatní hrázdové zasázené daly mnohem větší výtěžek. Družstvo nasuchovalo část žita u nádrží namelen; nasbíralo se ho 35 kg. Už druhý rok má za dvorem hermánek. R. 1954 dodalo 75 kg sušeného hermánek. - Pro svou potřebu rozmnožuje si družstvo sádku na semenářských dílcích (obilí, řepu, mrkev).

Jednotné

zemědělské

Kromě předepsaných dodávek (na str. 108) dodalo družstvo na volný trh 100g sladovnického ječmene, 86g vepřového masa, 103 kovářského masa, ani 28.000 l mléka a státní traktorové stanici 18.83g vepřového masa, 66g pšeničky a 37g bramborů. Koncem roku stav dobytka překročil plánované stavy počty. V srpnu byl družstvu přidělen traktor s vlečným vozem, který při hospodářství konal dobré služby. (Hlavně dle dělení předsedy A. Gloce.)

družstvo

Učtním je od bierna Frant. Karafiát. Hodnota pracovní jednotky byla v penězích 17.26 Kč, v naturálních 2.76 Kč.

Některé údaje z uzáveřky za r. 1954:

Náklady			
Daně, dárky	5 476	20	
Pojistné	11 437	80	
Úroky z úvěrů	3 151	91	20 065.91
Výdaje na výrobu			
Spotřeba nakoupených osiv	14 177	03	
" " hnojiv	21 994	88	
" " krmiv	51 798	89	
Pohonné látky a mazadla	6 022	66	
Ostatní nakoupený materiál	13 115	66	
Úbytky obchodního zboží	50 373	06	
Spotřeba energie	6 307	20	
Odměna traktorové stanici	4 330	77	
	168 119	55	

Přenosy	168 119,55	20 065,91
Odměna specialistům, řemeslníkům	19 842,02	
Udržování investic	5 040,47	
Mzdy	14 557,54	
Náklady, na brigády	29 376,-	
Ostatní	15 827,20	252 762,78
Změny ve stavu výrobků a poln. inventáře		
Nakoupená knožíva	29 750,53	
Ostatní	2 785,28	32 535,81
Příděly		
a.) splátky úvěrů	4 136,-	
b.) zbytků přídělu	36 644,-	
Za pracovní jednotky	231 822,50	
Ostatní příděly	4 587,55	277 190,05
		582 554,55
Výnosy		
Za dobytek ze základního stáda	29 008,50	
Za ostatní zvířata	114 707,60	
Živočiš. výrobky: smluvní prodej	74 660,38	
volný prodej	116 044,02	334 420,50
Rostlin. výrobky, smluvní dodávky		74 616,80
" " volný prodej		70 342,96
Tržby za obchodní zboží	50 218,36	
Za práce a služby	33 204,27	
Ostatní výnosy	19 751,66	103 174,29
		582 554,55

Aktiva			
Základní stádo	127 801 -		
Stavby	142 287 81		
Stroje	71 943 71		
Náradí, přístroje	16 505 25	358 537 77	
Zásoby:			
Zvířata mimo základní stádo	65 460 -		
Osiva a sadby	23 345 58		
Nakoupená krmiva	12 228 61		
Krmiva a steliva	83 510 54		
Stavební materiál na investice	40 738 73		
Drobné předměty	11 692 -		
Polní inventář	14 540 28		
Ostatní položky	11 235 18	262 750 92	
Finanční prostředky			
Pokladna	9 607 69		
Státní banka, běžný účet	131 572 70		
Ostatní položky	15 016 58	156 196 97	
Zakládací náklady		16 530 72	
		<u>794 016 38</u>	
Pasiva.			
Vlastní zdroje:			
Nedělitelný fond		225 405 08	
Fond osiv a krmiv		103 470 20	
Účelové fondy		7 889 50	
Státní banka, úvěr	30 732 26		
Investiční b., úvěry {	262 023 13		
	16 530 72	309 286 11	
		<u>646 050 89</u>	

Přenaška		646 050,89
Dluhy:		
za pracovní jednotky	124 411,64	
členové - investiční zápůjčky...	15 646,80	
Ostatní dluhy	7 907,05	147 965,49
		<u>794 016,38</u>

Družstvo

"Jednota"

Spotřební družstvo Jednota mělo koncem roku 468 členů. Během roku byla v Jaroměřicích otevřena partiová prodejna, (u Hrudů, vedle č. 39) která koncem roku byla dána do klidu, a prodejna nábytku (u Horáku, č. 31).

Za rok 1954 prodalo družstvo zboží obrouhle za 8,500.000 Kč (malobchodní obrát.). Úbrnkou prodala Jednota 67.069 kg za 737.700 Kč, z toho v Jaroměřicích asi 47%.

Koupečtíivot v celku dobrá, vzrostla po zlevnění cen, o němž se občané dověděli 30. III. večer z rozhlasu.

V neděli 6. června, o vatodušním pouti, bylo na Kalvarii hodné hránu (stánku) jaroměřické jednoty i církvi zárodu. Kromě poutového zboží prodávala se nabízelo se hojně i jiné zboží, látky, obleky, železné předměty a pod. Bylo pěkně návštěva velká. ~ Před vánocemi se textilní prodejna z č. 102 přestěhovala na čas do místnosti u Hrudů (do ovetové besedy, vedle č. 33),

kde se prodávalo i průmyslové zboží. Po různých
 věcmích byla i poptávka různá. Znamená se za-
 jímali lidé na př. o elektrické pračky, jichž se
 okolo vánoc prodalo 6. Jinak bylo zboží do-
 statek až na maso a maslo. Uzeniny a nádo,
 které se prodávaly, obyčejně v pátek, bývaly vypro-
 dány týž den, a i na maso, které se sekalo v
 sobotu, bývala tlačénice. Kupující nedostal, ko-
 lik chtěl. Prodávající dávala každému, po-
 dle svých znalostí, asi 15 dkg na člena rodiny.

Mezi samostatnými zemědělci
 se od podzimu r. 1953 očekávalo, že předpisy
 dodávek budou sníženy. Výrobní úkoly oz-
 namovaly se zemědělci 24-25. ledna a kon-
 cem března. Ve výměrech dodávek byly přesuny,
 ale snížení nebylo příliš viditelné. Protože úro-
 da byla v celku slabší, také dodávky se schá-
 zely pomaleji, i když bylo zemědělci připomí-
 náno, že předepsaná množství nutno odevzdat.

9. září zástupce okresního plnomocníka pro výkup
 rozhlasem upozornuje zemědělce, aby plnili do-
 dávkou včas a úplně. Dne 10. září obecní roz-
 hlas aspoň třikrát oznamoval, že je poslední den,
 aby zemědělci dovezli obilí k Hrudovu hostinci,
 aby se nemuselo užit důraznějších opatření. Už
 8. IX. byly některým zemědělci (kteří se zpo-

Zásobo-
 vaní

Dodáv-
 ky

země -
dělských

plodin

řídovali v dodávkách) domácí vyměry okres-
ního plnomocníka (datorané 8. IX.), v nichž se
nařizuje dodat chybějící obilí do 24 hodin
(protože je nebezpečí rozsevu). Bylo ovšem zná-
mo, že výnosy obilí zklamaly. Při t. xv. „vyčis-
ťování smluv“, kdy se s jednotlivými zemědělci
dělal pořádek o jejich dodávkách, byl obecný
dojem, že se postupuje mírněji než jiná léta.

Drobní zemědělci, kteří měli malé
dodávky, odevzdávali hned z jara vejce jako ná-
hradu plnění za ostatní plodiny. Později se
zjistilo, že toto plnění není povoleno, což ma-
le dodavatele nemálo znepokojilo. Kdo dodal
vše v předepsaných druzích, dostal pak vejce
zaplacenou robnou cenou, a ostatním se kon-
cem roku náhradní plnění přece usuvalo.

Na jaře byl velký nedostatek selat.
(Jako důvod se uváděly dřívější porážky pra-
snic pro nedostatek krmení.) Pokud bylo selat
dost, chovatelé prodávali selata přímo jiným
zájemcům, i když selata musela projít vykup-
ním skladem (hospodářským družstvem v Jeví-
čku) který selata koupil a hned prodal tomu,
koho chovatel označil. (Družstvo „selata pro-
psalo“.) Při nedostatku selat vykupní sklad je
přiděloval přednostním uchazečům. Následkem
toho mnoho drobných zemědělců (s nepatrný-

mi dodávkami) zůstalo bez prasat. Někteří (hlavní členi JZD) obcházeli tyto potíže prostřednictvím JZD. Društvo (jako přednostní uchazeč) selata koupilo a hned prodalo dál. Jimi drobní zemědělci si selata od chovatelů vzala přímo, ale kup nemohl být formálně proveden. Měli selata „na černo“, a čekalo se, jak to dopadne. Tyto skutečnosti bezpochyby byly známy i úřadům. Na samém konci srpna oznámil obecní rozhlas, aby si zemědělci, kteří selata prodali bez náležitých formalit, vysvedli pary a selata dali propsat. Tak se vše uvedla vše do pořádku, ale selata se dotčeným chovatelům nezapočítala do dodávek masa.

Příklady dodávek pro hospodářství různé velikosti (pokud je kronikář zjistil) jsou na následující straně. Údaje z rostlinné výroby pro zeměd. družstvo jsou vzaty z plánu z rubriky „dodá státu“. — Někteří měli místo řepky předepsán mák, a také byla rozepsána na dodávka lnu, semene a stouku.

Celkem obec dodala z předepsaných množství obilí skoro všechno, maso ani na 85%. Zbytek byl zemědělci převeden na r. 1955, takže nebylo žádných pokut. Vaječ dodáno 136%, mléka ani 82%.

Málo

selat

Zeměd.

dodávky

Druh dodávky	Jednotka	Velikost hospodářství v ha				celá obec
		2-3	7-3	11	154 136 orná	
pšenice	q	13	95	148	101	516
žit	"	15	89	148	125	527
ječmen	"	09	54	12	69	334
luskoviny ječle	kg		16-	24-	250	830
oves	q	05	44	94	28	278
brambory	q	5-	34	56	522	1770
křepka	q		114	2-	11	50
ostatní olejiny	kg		40	74		1500
seno	"	37	114	180	1850	
mák	"	32			465	2900
maso hovězí	"	157	518	819	9683	
" vepřové	"	85	320	505	5533	
vejce	kus	412	1395	2050	12088	112.900
mléko	l	1016	3200	5047	47.032	
lučňe stonky	q				11	
" semeno	q				1	
kuřívka	q	53			1620	

Dne 24. IX. 1954 byla v OB veřejná schůzka zemědělců; zástupce odboru sociálního zabezpečení ONV pojednal o zabezpečení zemědělců. Zemědělské pojištění zemědělci neradi platí, mnozí vůbec neplatí. Říkávají, že z toho nic není. Jsou už ovšem v obci případy, že starší zemědělci s titulem pojištění důchod dostá-

vají. Horší je to u zemědělců, kteří obdělávají více jak 8 ha. Mají předepsáno pojistné podle výměry pozemků, ale mají (podle rozšířeného a při správného nainění) nárok jen na léčeni v případě úrazu, nikoliv pro případ stáří (na důchod).

V zemědělství ubývá pracovníků. Mládež zemědělská, která odchází na zemědělské nebo průmyslové školy, se po ukončení školy domů nevrací. Podle některých opatření MNV je si toho vědom. Osoby, které dosud nebyly zaměstnány, nebo které se vrací z vojny, musí mít pro vstup do zaměstnání potvrzení MNV. Osobám ze zemědělství MNV těchto potvrzení nevydává, aby v zemědělství zůstal dorost. Středisko podomáckého průmyslu v Lipové zamýšlelo zaměstnat některé ženy. MNV proti tomu nic neměl (roku ze 20. října), ale pro dobu pilných prací vyhraňuje si přidržet tyto ženy k zemědělským pracím.

Kino hraje v prvním patře domu č. 34, i když místnosti zcela úplně nevyhovují. Správa kin zajímala se v místnosti v č. 31 (hostinec u Horáku), ale k rozhodnutí nedošlo. Správcem kina je Jar. Pudík, promíta Jar. Pudík a Mir. Petrželka, pokladníkem je Fr. Červinek č. 310. Sál má 193 místa po 2 Kč a 31 místo po 1 Kč.

Potřeba
pracujících
v země-
dělství

Kino

Výsledky provozu kina za r. 1954 jsou v následující tabulce:

Řeč filmů	Počet		Návštěvníků	
	filmů	řed- stavem	celkem	na 1 ředstav.
česká	33	65	9081	149
ruská	49	77	6893	90
německá	9	10	936	94
anglická	5	7	664	95
francouzská, polská, maďarská a jiná	12	15	1623	108
celkem	108	174	19197	110

(Podle sdělení správce kina Jar. Pudlaka).

Železniční
stanice

Koncem řívence nastoupil nový náčelník železniční stanice Jeviško-Jaroměřice, Rudolf Bradal, místo dosavadního Fr. Juru, který odešel do penze.

Pošta

Dne 16. XI. odešel na dovolenou a 1. XII. nastoupil ve Vel. Opatovicích zdejší poštmistr Mořic Korman. Vystřídá jej Leopold Pazdírek z Jaroměřic.

Lokol

ŽSO Lokol měla koncem roku 107 členů (78 mužů a 29 žen). Výbor konal 6 schůzí, 3 schůzky se nesesly. Tělocvičná činnost slabá; asi od polovice roku cvičily

ženy, 12 až 15. Výbor často se o to zajímal, (dne 18. V., 8. VI., 6. VII., 5. XI.,) ale přes to ostatní složky cvičení nezahájily.

Fotbalový oddíl zájžděl k zápasům daleko, což vedlo ke značným výlohám. Proto se sloučil s Jevičkem. V takto utvořené družstevní mužstvou bývala většina Jaroměřických. Výbor jednoty dne 8. VI. zjistil, že sloučení bylo provedeno bez jeho svolení a že tedy není platné. K vůli formální správnosti jaroměřičtí členi hrávali pak s Jevičkem (DJI) jako hosté. Zápas se konaly na hřišti u nádraží.

Fotba -
listi

Utvařil se kroužek table-tenisový, jenž hrával ani od polovice roku, ale jenom mezi domácími členy.

Jednota chtěla vybudovat hřiště u své sokolovny. K tomu potřebovala i část pole čp. 127/1, které patří obci a je určeno na zastavení. I to se nějak přikoualo, ale protože fotbalový odbor sám nehrál, ke stavbě hřiště nedošlo.

Plány
jednoty

Výbor měl starosti se svým majetkem: 1. IX. 1953 se radil, jak dostat židle, které Sokol půjčil do kulturního domu a dostaly se do kina; dne 8. VI. 1954 jednal o

tom, aby Lubířovští vratili 40 židli, nebo platili nájem; aby Ferd. Gloc zjistil, co je na Kalvarii u Hlouška (židle, stoly, skříně); a 6. VIII. oznámeno, že Víska chce zaplatit za opom a kulisy 600 Kč, ale výbor chtěl 800 Kč. — 27. VIII. se Jos. Vlček vzdal jednateleství u DSO Sokol, aby byl volný pro sokolskou jednotu na škole. Zůstal členem výboru a svěřena mu propagace. Jednatelství se zatím ujal J. Koutník. — Výroční členská schůze byla 16. XII. 1954. Po zprávách o „činnosti“ (uvazovky jsou v zápisě o schůzi,) byli zvoleni funkcionáři: předseda Ed. Popelák, referent učebně metodický Draha Petrželková, sportovně technický Mir. Lha, mládež SHVM Hedroutková Marie, propagační Jos. Vlček, organizační Václav Kurišera, hospodář Ljtan Albin a Gloc Ferd., zdravotník Vlasta Lhová. V diskuzi zástupce KS zdůraznil nutnost nařízení na spartakiadu a slíbil pomoc strany. —

Dne 9. V. odpoledne se konal běh vítězství, a to od č. 126 ke střední škole. Účastnili se hlavně školáci. — Dne 4. IX. byla symbolicky zahájena příprava na spartakiadu. Členstvo shromážděné u osmileté školy vy-

Funkci-
onáři

Sparta-
kiada

stěchlo projev z rozhlasu; na to odešel na Kalvarii, kde byl zapálen oheň. —

Fotbalisté spolu s jevičským klubem DŽU vybojovali si proti Jiskře Mor. Trébova' postup do krajské soutěže. 7. XI. na domácím hřišti zvítězili 3:0, 14. XI. v Mor. Trébové prohráli 1:3. — Na hřišti u nádraží bylo celkem 8 zápasů (kromě 7. XI.) a návštěva dohromady 2.603 osoby, nejvíce 595 ... 10. X. a nejméně 112 ... 14. III. (Podle výměře dárky ze zář. 1934.)

Místní skupina Československého svazu mládeže konala výroční schůzi 24. ledna dopoledne v Ovčívěveské besedě. Ve vedení skupiny nebylo podstatných změn. Dne 16. II. na členské schůzi zvolen předsedou Lubomír Kocman. (Dřívější předseda Lázarovský jel na 1/2 roku do Karlových Var.) V létě měla skupina 12 členů kromě členů ze školních a závodních skupin. Skupina získala místnost v domě č. 85, kterou si členi upravili a od 10. VI. užívají. Dne 14. IX. zvoleni noví funkcionáři: Předsedou Marek Václav, jednatelkou Marie Divná c. 100; dřívější předseda Kocman se odstěhoval do Opatovic. A od 14. XII. byl předsedou Vašíček, když dřívější předseda prohlásil, že má mnoho jiné práce, hlavně ve škole. — Činnost skupiny byla nejvíce

Fotbalisté'

v krajské
soutěži

Svaz

mládeže

kulturní (s estrádou v Jaroměřicích a Uhřicích).
 cvičil kroužek hudební a pěvecký. Hudební
 účinkoval na vlastních maskarních dozvu-
 cích (na ostatky) u Horáků. Před zářím
 jely masky na vozech po dědině. — Členi
 pomáhali na žních v JLD a u rolníků; od-
 pracovali 1503 hodiny a přihlásili se do
 soutěže o vlajku mezinárodního setkání ves-
 mické mládeže. (Hlavně podle L. Koemana.)

Spaz

pro

spolu-
 práci

Spaz pro spolupráci s armádou je
 činný v obci od r. 1951. Pětkrát bylo člen-
 ství ve spazu ještě kolektivní (červený kříž,
 hasiči, pěstitele poštovních holubů, lidová
 mydlářská společnost a j.). Činnost ovšem
 nebyla valná, soustředovala se hlavně na
 přípravu brance před nástupem vojenské služ-
 by. Výcvik vedl Fr. Pospíšil č. 106. Od r.
 1952 tvoří Spazarm jako samostatná organi-
 sace. Členi, hlavně branci, cvičili nejvíce
 s puškou. Mívají cvičení v poli, a těchto
 cvičení se členstvo zúčastňovalo se zájmem.
 Zvolen byl výbor, ale činnosti téměř nevyvíjel.
 R. 1953 byl předsedou Vilem Vykydal. Po jeho
 odchodu z obce v srpnu r. 1954 (při čemž
 funkci nikomu neodevzdal) zůstal Spazarm
 čas bez předsedu. Na podzim r. 1954 zvolen

s arma-
 dou

předsedou Zdeněk Pridal č. . . . Za ONV
účastní se práce Fr. Pospíšil jako instruktor.
(Hlavně podle sdělení Fr. Pospíšila č. 106.) —

První místopředseda hasičské jednotky
Dostal zemřel (3. května). Na jeho místo zvolen dřívější II. místopředseda Jos. Valenta č. 103 a II. místopředsedou se stal Jaroslav Dosedla č. 18.

Hasiči

Včelařský spolek měl koncem roku
69 členů, z toho 38 z Jaroměřic. Včelaři měli
427 včelstev, a z nich 254 včelstva byla v Jaroměřicích. Ztráty včelstev v zimě a z jara byly značné, kolem 30%. Na podzim včelaři léčili včely přípravkem B&F proti roztokové nákaze. Výnos medu byl slabší. Předpis dodávky medu pro spolek činil 648 kg, a včelaři dodali 287 kg. —

Včelaři

V jaroměřickém matričním obvodu byly během roku 24 snátky. — Počet narození a úmrtí:

	narození	úmrtí
Jaroměřice	4	13
Ušobruvo	+	4
Lubřov	+	+

Matrika

Počet narozených je malý, neboť matky jezdí do porodnice.

Dne 8. června byly v měšťanské škole očkovány osoby narozené r. 1924, 1929 a

Ochrana

před

tbc.

a 1935 proti tuberkulóze. Koncem listopadu a počátkem prosince byly všechny dospělé osoby vyšetřeny rentgenem (u všech pořízen rentgenový snímek plic). Stalo se tak v Jevičku v hostinci u Pařížku, když v Jaroměřicích se nenašla vhodná místnost (musela být blízko transformátoru). Potom několik osob bylo pozváno na důkladnější vyšetření.

Náklady

V únoru bylo mnoho lidí nemocných na chřipku a pod. onemocnění. V květnu mnoho dětí onemocnělo spalničkami. Dětská poradna se konala čtrnáctidenně v č. 126.

Horníci

16. III. bylo očkováni psi proti vzteklině.

Roste počet osob, zaměstnaných v hornictví. Do Bréziny, kde se dobývá samotová hlína, jezdilo ani v polovici roku kolem 12 dělníků z Jaroměřic (kromě dělníků stavebních). Pracující z Jaroměřic, Biskupic, nebo i odjinud, vozi do práce a zpět autobus.

Chmel

Roku 1951 odjelo na tržní chmelu ani 30 zátek střední školy s učitelským sborem do obce Malá Lětnoc, okr. Podbořany. R. 1954 přes 15 zátek střední školy trželo chmel v obci Hlakov, okres Rakovník.

Dne 3. VI. čtl obecní rozhlas dopis čs.

labsko-oderské paroplavby, podle něhož za-
městnanci paroplavby Ludvík a Karel Drá-
palovi a Jaroměřie jsou zhodnoceni jako nej-
lepší pracovníci.

Těžba dřeva v lesích bývalého velkostat-
ku činila 6.000 m³, v selských lesích 314 m³.

Těžba
dřeva

Jednatelství státní spořitelny mělo ke konci
roku na jednotlivých účtech tyto stavby
(bez připsaných úroků):

Spořitelna

Druh účtu	Označení účtu	Kč	h
Vklady na knížky bez výpovědi	012	257	460'30
" " " s 6. měs. výpovědí	013	41	327'09
Vklady na výherní knížky	018	110	830'72
Bežné účty korporací	020	21	088'61
Bežné účty soukromých osob	029	59	306'73
Dohromady		490	013'45

Obecní rozpočet na rok 1954 měl následující položky:

Příjmy:		
Daní domovní		50 950,-
" z představení		6 000,-
Poplatek ze psů		3 000,-
" z hospod. zvířat		12 000,-
Poplatky z míst		300,-
" hřbitovní		500,-
		<u>72 750,-</u>

Rozpočet
na r.
1954.

	Prenos		72 750.-
	Ošetrovne' a stravne v oboru školskeim		38 300.-
	Jine' rozpočtové príjmy národ. výboru		7 370.-
			<u>118 420.-</u>
	Dokromady príjmy		
	Vydání:		
Mestné hospodárství	hospo- { general. opravy, darství { nemovitosti	125 000.-	
		500.-	
Mestné hospodárství	kulturní { generalní opravy	11 000.-	
	a socialní { mzdový fond	10 300.-	
	opatření { socialní náklady	2 000.-	
		10 650.-	159 450.-
	Zemědělství: věcné výdaje		7 100.-
Školské	Vodní hospodárství		12 000.-
	inventár učební	2 700.-	
	kancelárske výdaje	1 644.-	
	palivo	11 800.-	
	úklid a čistění	2 206.-	
	léky, drobný inventár	2 792.-	
	běžné opravy nemovitosti	5 000.-	
	" " movitosti	3 400.-	
	školské výdaje	3 583.-	
	učební pomůcky	2 360.-	
	školská knihovna	1 170.-	
	výdaje na stravování	99 700.-	
	drobný nábytek	1 700.-	
	ostatní různé	2 345.-	140 400.-
		Kultura: lidová knihovna	
	Součet Dokromady vydání		<u>319 210.-</u>

(V rozpočtě je ve „školství“ místo součtu 140.400 Kč uveden součet 141.400 Kč.)

		Přenos	
Vnitřní správa	skupina 2	mezový fond	4 670,-
		věcné výdaje	80,-
		sociální náklady,	
		příplatky na děti a p.	460,-
		mezový fond	19 900,-
		neosobní fond	1 100,-
		sociální a jiné nákl.,	
		odměny členům NV	18 290,-
		věcné výdaje	8 800,-
		celkem vydání . . .	372 510,-
		(+ chyba ve školství	1 000,-)
		Vydání dle rozpočtu	373 510,-
			319 210,-

Roku 1954 maturovali: na gymnasiu v Jevíčku Jiřina Vojtěchovská (č. 42), na vyšší zdravotní škole ve Svitavách Alena Popeláková (č. 41), na pedagogickém gymn. v Boskoviciích Ludmila Mackerlová (č. 84).

Poutní místo Jaroměřice navštívilo kolem 6.400 poutníků. — Pokřtěno bylo v Jaroměřicích 29 a v Úsobrně 12 dětí; pohřbu bylo v Jaroměřicích 28, v Úsobrně 8. V kostele bylo 18 svateb. (Podle sdělení faráře Gabriela.)

Matu-
ranti

Farmí
úrad